

historie. 1928 udgav han »General de Mezas Krigsdagbøger for Aarene 1849—51« og 1930 »General de Meza og Dannevirkes Røming«, Bøger, der ligesom R.s andre er skrevet i et flydende og tiltalende Sprog og viser ham som en mild Dommer. I sine senere Aar var han en flittig Bidragyder til »Dansk biografisk Leksikon«. Iovrigt har R. med rund Haand stroet Resultaterne af sine Studier ud i Afhandlinger i »Historisk Tidsskrift«, »Personalhistorisk Tidsskrift«, »Militært Tidsskrift«, Amtsaarbøger o. s. v. eller som Afdelingshistorier.

Overalt i sin Historieskrivning viste R. stor Selvstændighed saavel i Stoffets Behandling som i sin Kritik. Medens hans Bedømmelser af Personer og Begivenheder i det hele er strengt sagligt underbygget med fast Villie til at finde Sandheden, kunde imidlertid — i Forbindelse med en vis Oppositionslyst — hans nøgterne Natur og Lede ved alt, hvad der efter hans Opfattelse var hult og uærligt, ved enkelte Lejligheder føre ham ind paa overdrevne og barokke Domme. Dette uanset staar imidlertid R. ubetinget som en af de betydeligste blandt vore militære Historikere.

Jens Johansen.

Efter tilsyneladende at have overvundet en langvarig Sygdom døde Jørgen Olrik pludselig d. 4. Maj 1941. Født 1875, tog han 1898 Skoleembedseksamen med Historie som Hovedfag, men allerede som purung Student var han 1894 blevet ansat ved »Dansk Folkemuseum«, til hvilket han gennem hele sit Liv var knyttet, samtidig med at han en Snes Aar igennem arbejdede ved Nationalmuseets 2. Afd. I 1910 blev han Inspektør, og efter at Folkemuseet var bleven forenet med Nationalmuseet ved dets Nyorganisation 1922 administrerende Inspektør for sit gamle Museum. Hans litterære Arbejder som Museumsmand samler sig væsentlig om Sølvets Historie. Her kan foruden hans meget forøgede Nyudgave af hans gamle Chef Bernhard Olsens Katalog over Guldmedemærker nævnes hans smukke Bog om Nationalmuseets Samlinger af »Drikkehorn og Sølvstøj fra Middelalder og Renaissance« (1907) og dens Fortsættelse »Danske Sølvarbejder fra Renaissance til vore Dage« (1915). Men jævnsides hermed havde han en levende Interesse for ældre dansk Bondekultur, den materielle saavel som den aandelige. Et Udslag heraf var hans Udgave af »Livet i Klokkergaarden«, en Skildring af gammelt falstersk Bondeliv, og hans Virksomhed i »Foreningen Danmarks Folke-minder«, hvis Formand han blev 1933. Paa samme Linje ligger hans for Sprog- og Litteraturselskabet besørgede Udgaver af

gamle danske Folkebøger (1919 ff.). Det vil dog være urigtigt at opfatte Museumsmanden O. som Specialist. Tværtimod sad han inde med en stor og omfattende Viden og var god at spørge til Raads, hjælpsom og redebøn som han altid var.

Sikkert under Paavirkning af Brødrene Hans og navnlig Axel Olrik, som han stod meget nær, samlede hans historiske Studier sig om vor ældre Middelalder og først og fremmest om Saxo. Her i Tidsskriftet har han bl. a. gjort Rede for sit Syn paa »Tilblivelsen af Saksens Værk« (8. R. II), for »Forholdet mellem Sakse og Knytlinga Saga« (10. R. I) samt offentliggjort de store og indgaaende »Studier over Saksens historiske Kilder« (10. R. II). Stiv Latiner, som han var, besørgede han 1931 f. sammen med Ræder en kritisk Nyudgave af Saxo med Benyttelse af det af C. Knabe udarbejdede Manuskript og gjorde nærmere Rede for Tekstens filologiske Behandling i en større Afhandling »Tekstkritiske Bemærkninger til Sakse« i »Aarbøger f. nordisk Oldkyndighed« 1930, ligesom han med Næb og Kløer tog til Genmæle mod den Kritik, der fra Lauritz Weibulls Side blev rettet mod Udgaven. I Forbindelse hermed maa nævnes, at han for »Selskabet til Folkeoplysnings Fremme« gav en god Fordanskning af »Saksens Danesaga« (1908—12), ligesom han har oversat »Øm Klosters Krønike«, og i »Valdemar Sejrs Sønner og den store Ærkebisperid« fordansket et stort Udvalg af Tidens Kilder samt for Sprog og Litteraturselskabet oversat Chr. Falsters »Amoenitates« (Lærdoms Lystgaard I—III 1919—20).

Sluttelig skal nævnes, at han i »Det danske Folks Historie« og »Schultz Danmarks Historie« har givet en populær Skildring af Tiden 1241—1439, hvorimod hans Fremstilling af den samme Periode i den store »Sønderjyllands Historie« i nogen Grad hviler paa selvstændige Studier.

M. Mackeprang.

Der er en tilbøjelighed hos moderne psykiatere til at tage berømte afdøde personer op til diagnosticering. Her hjemme er det dog hidtil mest aandslivets store, som har været genstand for studier af denne art. En undtagelse er Viggo Christiansens bog om Christian VII.s sindssygdom, hvortil maaske bør føjes J. Helwegs opsats om Corfitz Ulfeldts sygdom. Med sit arbejde »*Christiern 2. Personlighed, Sjæleliv og Livsdrama*« (Kbh. 1942, 260 Sider) føjer imidlertid nu overlæge, dr. med. Paul J. Reiter — kendt bl. a. fra sit omfattende værk om Luthers sjæleliv og dets forudsætninger — en ny skikkelse fra Danmarks politiske historie ind i rækken af de til observation indlagte.

Dr. Reiters bog er prisbelønnet af Dansk medicinsk historisk